

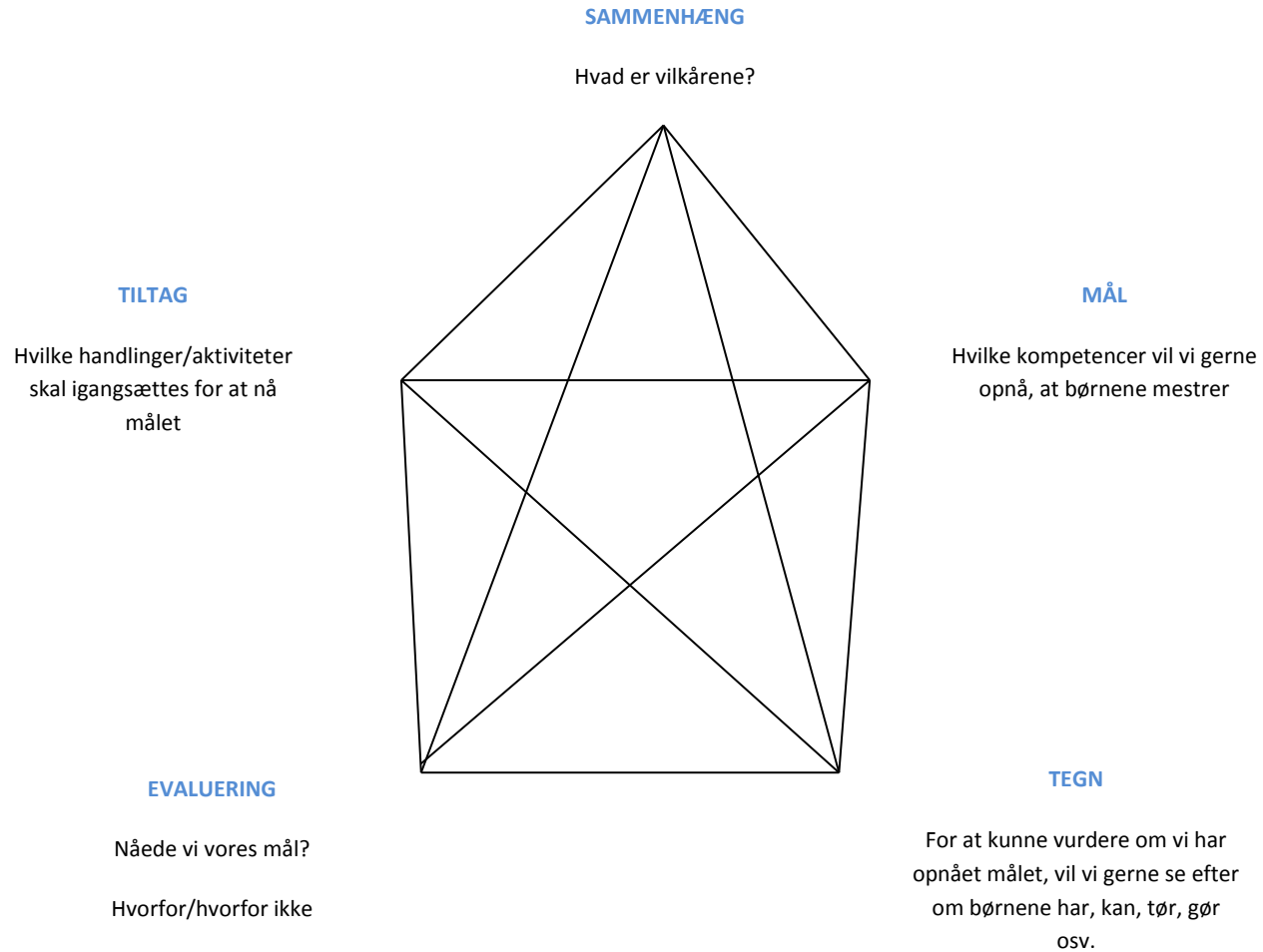
Pædagogisk læreplan for

- *Børnehusene ved Fjorden*
- *Børnehuset Regnbuen*
- *Maj 2015*

Udarbejdet efter fælles skabelon for pædagogiske læreplaner i Kalundborg Kommune

SMTTE MODEL

TEMA: ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Aldersgruppe sæt X	
0-2 år X	3 år til skolealder X

Sammenhæng
Vilkår/kontekst Med udgangspunkt i vores kompetenceprofil for hele dagtilbuddet, har vi valgt at sætte fokus på mål for udvikling af børnenes selvfølelse, mestring og læring og udvikling
Børnemiljøvurdering 2½-6 år: Enkelte børn udtrykker, at de ikke kender turens/udflugtens mål, når de tager af sted fra børnehaven.

Mål	Tegn på læring
0-2 år: Selvfølelse: At børnene udvikler sine følelser og bevidstheden om sit "selv". Bl.a. udvikling af selvværd, selvtillid, selvafgrænsning og selvbevidsthed.	Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.
3-6 år: Læring og udvikling: At børnene udvikler evnen til at indgå i samspil, have samforståelse og forestillingsevne samt være selvstændig og kreativ	0-2 år: (P1-8) Selvtillid. Barnet har nu kompetenceområder, hvor det gerne og med optimisme kaster sig ud i nye udfordringer f.eks. grov motoriske udfordringer som at bære ting. Barnet vil også gerne demonstrere sine konkrete evner og siger f.eks. "se mig" med ord, blik eller gestus.
Ad Børnemiljøvurdering: At børnene giver udtryk for at, de kender turens/udflugtens mål, når de tager af sted fra børnehaven.	(P1-9) Selvbevidsthed. Barnet udtrykker i stigende grad sin selvbevidsthed ved hjælp af sproget f.eks. ved at sige "mig ha", "ka selv" og bruger sproget til at afgrænse sig selv og udtrykke ønsker til andre
	(P1-10) Selvværd II. Barnet udfordrer sig selv og lader sig udfordre og udviser en positiv grundfølelse om sig selv, der gør, at det tør begå fejl og henter hjælp, når det har brug for det.

(P1-11) **Kønsidentitet.** Barnet begynder selv at kunne afgøre om det er en pige eller en dreng og kan spørge de andre, om de er en pige eller en dreng. Barnet viser interesse for det modsatte køn.

3-4 år:

(P5-13): Barnet udvikler venskaber og særlige relationer til bestemte voksne.

(P5-14): Barnet kan rette sin opmærksomhed mod omverden, fastholde opmærksomhed og koncentrere sig.

5-6 år:

(P5-15): Barnet bruger sin fantasi til at overvinde problemer

2½-6 år:

Ad Børnemiljøvurdering:

(P6-13): Barnet kan sammen med andre forpligte sig i alderssvarende aktiviteter og løse opgaver, det forstår, og deltager gerne i praktiske gøremål og udviser ansvar.

Tiltag

Her beskrives de metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til de mål I har opstillet.

0-2 år:

- Vi er bevidste om, at sætte ord på barnets køn, når vi er på badeværelset (skifte situation).
- Vi leger klæde ud lege (pige/dreng, dame- mand, mor/far)
- De ældste børn rydder selv af efter frokost, hælder vand op i kop af en lille kande. Vi opfordrer og støtter i at være selvhjulpne i af og påklædning
- Vi laver en kort leg, der viser forskellige ansigtsudtryk (glad, sur, ked af det osv.)
- Vi tumle-rumler på legepladsen (kravler på redskaberne, løber, rutsjer osv.), mindst 1 gang om ugen
- Børnene skal selv kravle op af stigen til krybberne

3-4 år:

- Vi øver koncentration ved at gennemføre aktiviteter i mindre grupper selvom der sker andet på stuen.
- Personalet bruger materialet fra fri for mobberi.
Personalet inddrager højtlesning
- Personalet igangsætter rolle og regellege, særligt med fokus på regler, koncentration og empati.

5-6:

- Personalet igangsætter aktiviteter der støtter fantasien og fremmer evnen til at løse konflikter
- Vandrerhistorier, hvor børnene på skift digter en historie, laver tilhørende illustrationer og giver titel.

- Dialogisk læsning, genfortællinger.
- Vi henter materialer i naturen og bruger fantasien til at anvende disse kreativt.
- Vi taler om følelser og bruger fantasien til at forestille os andres følelser ud fra fx kropssprog.

2½-6:

Ad Børnemiljøvurdering:

- Personalet er omhyggelige med at italesætte, hvor man skal hen, og hvad man skal lave, når man tager af sted på ture.

Børn i vanskeligheder

Sammenhæng for børn i vanskeligheder

Her beskriver I baggrund, forudsætninger og rammer som I må tage hensyn til når I skal inkludere børn i vanskeligheder (jf. ovenstående definition).

Børn i vanskeligheder defineres i denne sammenhæng som børn i forbigående vanskeligheder, hvor dagtilbudets pædagogiske praksis skal tilpasses, for at sikre, at også disse børn inddrages og får udbytte af de pædagogiske aktiviteter. De børn hvor det vurderes, at der er behov for en særlig indsats, beskrives ikke i læreplanen. Her udarbejder alle dagtilbud en individuel handleplan.

Pædagogiske mål, metoder og aktiviteter i forhold til børn i vanskeligheder

Her beskriver I hvilke metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til børn i forbigående vanskeligheder

Tegn på læring hos børn i vanskeligheder

Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Evaluering og dokumentation

Evaluerings spørgsmål (hvad evaluerer vi)	Sådan vil vi dokumentere og evaluere
<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de evaluerings spørgsmål, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.</p>	<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune dokumenterer og evaluerer via kompetencehjulet. Der tages udgangspunkt i grafer som udarbejdes via kompetencehjulet. Graferne er udarbejdet på baggrund af de kompetenceprofiler, der er udarbejdet på det enkelte barn. Graferne trækkes af ledelsen og anvendes til refleksion over den pædagogiske praksis, i personalegruppen.</p>

Konklusion på evalueringen

Beskriv hvad graferne fra kompetencehjulet viste om jeres læringsmål. Hvad fik I med jer fra evalueringen og hvilke overvejelser har det givet anledning til. (hvad skal I gøre mere af / mindre af / blive bedre til / være opmærksomme på osv.)

TEMA: SOCIALE KOMPETENCER

Aldersgruppe sæt X	
0-2 år X	3 år til skolealder X

Sammenhæng
Vilkår/kontekst Med udgangspunkt i vores kompetenceprofil for hele dagtilbuddet, har vi valgt at sætte fokus på barnets evne til social tænkning. Børnemiljøvurdering 2½-6 år: Børnene giver udtryk for, at der nogle gange bliver drillet børnene imellem, således at der er børn, som bliver kede af det. Blandt de større børn er det dog sjældent hørt, at de ser sig selv som én, der driller andre. 0-2½ år: Der vil blive arbejdet med at støtte børnene i at have en positiv kontakt med hinanden.

Mål	Tegn på læring
<i>Her beskrives målene for den pædagogiske læreplan. Målene skal udvælges fra kompetencehjulet og eventuelle problemstillinger I har fundet frem til i jeres BMV.</i> 0-6 år: Social tænkning: Hvordan barnet hele tiden udvikler sin abstraktionsevne til at opfatte, forstå og begribe andre mennesker, forholdet mellem mennesker og sig selv og indbyrdes sammenhænge mellem disse. Der er bl.a. her tale om udviklingen af barnets stigende forståelse af, at andre mennesker har hensigter, følelser og vilje. Dette er forudsætningen for at evnen til empati og samarbejde udvikles. Ad Børnemiljøvurderingen: Social adfærd: Hvordan barnet udvikler sit sociale repertoire og sin måde at opføre sig på over for andre børn og voksne. Der er bl.a. tale om udviklingen i sociale handlemuligheder i samspil, samarbejde og konflikter med børn og voksne.	Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer. 0-2 år: (S 4-4) Andre menneskers bevidsthed/ begyndende "Theory of mind" Barnet begynder at være opmærksom på legetøjet/ handlingen og på omsorgspersonens hensigter med det, og kan dermed indgå i en mere og kompleks og gensidig legen. barnet kan mere og mere kommunikere med ord og krop om det der sker i omsorgspersonens "hoved", og det der sker i dets eget hoved, og gennem kommunikationen nå frem til at oplevelsen bliver fælles,. Det kan være fra, at barnet smiler og berører omsorgspersonens arm for at få vedkommende til at gøre det samme sjove med legetøjet igen, til at barnet krammer bamsen og også have omsorgspersonen til at kramme bamsen eller at barnet kan skiftes med en anden

om at opbygge et tårn med mere.

(S 4-6) Empati 1

Barnet udvikler sin adfærdsform over for andre f.eks. ved at vise deltagelse, trøste, drille, vise hjælpsomhed osv.

I slutningen af andet leveår begynder barnet at kunne lade som om og spille komedie. Alle de nævnte handlinger forudsætter en vis forståelse for andre menneskers følelser og ønsker.

Ad Børnemiljøvurderingen:

(S1-16) Barnet vil og kan nu i højere grad indgå i fælles lege med de andre børn - uden den voksne - specielt i de mere fysiske lege, udforskningslege samt i før-rollelege som fx at køre i bus eller at lave mad m.m.

3-4 år:

(S4-7): At forstå andre menneskers hensigter og ønsker 1:

Barnet leger mange "som om" lege, som dokumenterer, at barnet er i stand til at sætte sig ind i andre menneskers mentale tilstande og kan spille en rolle, der svarer til en bestemt tilstand. Legen far-mor-børn kan bruges som eksempel på en leg, hvor børnene bruger en del af legen på at definere de enkelte figurer, der indgår i legen

(S4-10): Empati 2.

Barnet er empatisk og begynder at udvise sympati for andre. Dette viser sig ved, at barnet virkelig syntes, at det er synd for den anden. Barnet kan nemlig nu sætte sig mere ind i den andens tanker og følelser, og kan derfor være mere målrettet i sine handlinger, hvis det vil trøste det andet barn.

Ad Børnemiljøvurderingen:

(S1-21.1) Barnet indgår i et forbundsfællesskab/venskab (eller flere), hvor de involverede søger at bekræfte og udvikle venskabet gennem gensidige tilpasninger til hinanden i legen m.m.

5-6år.

(S4-11): Begribe andres hensigter:

Barnet er i stand til at skelne mellem, om andre handler, som de gør, fordi de er forkert informeret (har en falsk viden), eller om de handler, fordi de har en moralsk forkert mening om noget. Barnet begynder altså at begribe, at mennesker kan have forskellige grundlag for og hensigter med at handle, som de gør. Barnet begynder af og til at kunne udtrykke sig om disse indsigter, specielt hvis man indgår i samtaler med det om disse ting.

Ad Børnemiljøvurderingen:

(S1-26) Barnet indgår konstruktivt i venskaber, skaber, udvikler og vedligeholder relationer til jævnaldrende.

Tiltag

Her beskrives de metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til de mål I har opstillet.

0-2 år:

- Vi igangsætter rollelege, hvor personalet deltager og griber børnenes idéer.
- Vi sætter ord på børnenes kropssprog (vrede, ked af det, glad osv)
- Vi opdeler børnene i alderssvarende læringsgrupper, for at optimere mulighederne for at skabe legerelationer
- Vi sætter ord på børnenes følelser, når de opstår
- Ad Børnemiljøvurdering: Personalet igangsætter lege, som man kan være flere til at lege. Personalet hjælper med at byde flere børn med i legen og viser, hvordan man skaber plads til flere ad gangen.

3-4 år:

- De voksne vil skabe miljøer (udklædning, bøger, madting osv), der opfordrer til forskellige roller (brandmand, sygehus, politi osv) og arbejde i projektgrupper derudfra
- Ad Børnemiljøvurdering: Personalet igangsætter aktiviteter der fremmer evnen til at løse konflikter. Vandrerhistorier om drilleri, hvor børnene på skift digter en historie, laver tilhørende illustrationer og giver titel. Vi taler om følelser og bruger fantasien til at forestille os andres følelser ud fra fx kropssprog. Vi taler med børnene om forskelligheder i udseende, køn, interesser mv. Personalet gør fx brug af "Fri for mobberi"

5-6 år:

- Personalet vil have fokus på hvordan børnene byder ind i fællesskabet (og i legene)
- Fokus på at personalet vejleder og støtter de børn der har svært ved at byde sig ind i fællesskabet bl.a. ved at inddrage fri for mobberi
- Personalet sætter ord på, hvorfor det enkelte barn handler, som det gør. Vi taler om den viden, som danner baggrund den enkelte handling
- Vandrerhistorier, hvor børnene i fælleskab konstruere et handlingsforløb indeholdende konflikt og konfliktløsning. Det kan udtrykkes som fabler.
- Vi laver et projekt om dyr med fokus på empati
- Ad Børnemiljøvurdering: Personalet igangsætter rollespilslege samt aktiviteter som indbefatter gruppearbejde og samarbejde. Det kan fx være boldspilslege, samarbejdsøvelser. Personalet gør fx brug af "Fri for mobberi"

Børn i vanskeligheder

Sammenhæng for børn i vanskeligheder

Her beskriver I baggrund, forudsætninger og rammer som I må tage hensyn til når I skal inkludere børn i vanskeligheder (jf. ovenstående definition).

Børn i vanskeligheder defineres i denne sammenhæng som børn i forbigående vanskeligheder, hvor dagtilbuddets pædagogiske praksis skal tilpasses, for at sikre, at også disse børn inddrages og får udbytte af de pædagogiske aktiviteter. De børn hvor det vurderes, at der er behov for en særlig indsats, beskrives ikke i læreplanen. Her udarbejder alle dagtilbud en individuel handleplan.

Pædagogiske mål, metoder og aktiviteter i forhold til børn i vanskeligheder

Her beskriver I hvilke metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til børn i forbigående vanskeligheder

Tegn på læring hos børn i vanskeligheder

Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Evaluering og dokumentation

Evalueringsspørgsmål (hvad evaluerer vi)	Sådan vil vi dokumentere og evaluere
<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de evalueringsspørgsmål, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.</p>	<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune dokumenterer og evaluerer via kompetencehjulet. Der tages udgangspunkt i grafer som udarbejdes via kompetencehjulet. Graferne er udarbejdet på baggrund af de kompetenceprofiler, der er udarbejdet på det enkelte barn. Graferne trækkes af ledelsen og anvendes til refleksion over den pædagogiske praksis, i personalegruppen.</p>

Konklusion på evalueringen

Beskriv hvad graferne fra kompetencehjulet viste om jeres læringsmål. Hvad fik I med jer fra evalueringen og hvilke overvejelser har det givet anledning til. (hvad skal I gøre mere af / mindre af / blive bedre til / være opmærksomme på osv.)

TEMA: SPROG

Aldersgruppe sæt X	
0-2 år X	3 år til skolealder X

Sammenhæng
Vilkår/kontekst Med udgangspunkt i vores kompetenceprofil for hele dagtilbuddet, har vi valgt at sætte fokus på barnets kompetencer i forhold til grammatiks kunnen.

Mål	Tegn på læring
<i>Her beskrives målene for den pædagogiske læreplan. Målene skal udvælges fra kompetencehjulet og eventuelle problemstillinger I har fundet frem til i jeres BMV.</i> 0-6 år: Grammatik: Barnets udvikling i anvendelsen af regler/ rutiner for hvordan betydninger er forbundet med udtryk og hvordan sprogdele kombineres til større helheder.	Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer. 0-2år: (Sp 6-4) Begyndende grammatisk kompetence. Barnet begynder så småt at ytre sig i små enkle to-ords ytringer. (Sp 6-5) De første to-ords-ytringer. I 1 1/2 til 2-års alderen bruger barnet typisk at- formen (navneformen) til alle sine udsagnsord som f.eks. i ytringen "kom gå" eller "dom då". Det kan også bruge negative to- ords-sætninger som f.eks. "må ikke" og "vil ikke". (Sp 6-6) Fra telegramstil til egentlig grammatisk kompetence. Barnet har nu tilegnet sig så mange navneord og udsagnsord, at det kan begynde at sætte dem sammen til egentlige sætninger med både et navneord og et udsagnsord.

(Sp 6-7) **Barnet siger kendeordene "en" eller "et" foran de fleste navneord og kan bruge flertal I**
Barnet kan efterhånden sætte "en" eller "et" foran navneordene.

(Sp 6-8) **Barnet siger kendeordene "en" og "et" foran de fleste navneord og kan bruge flertal II**
Barnet kan bruge flere af de normale flertalsendelser på navneord

(Sp 6-9) **Barnet kan bruge stedord for sig selv og "jeg", "mig", "min" og "mit".**
Barnet kan bruge stedord i sætninger, der henviser til barnet selv, dvs. stedord som "jeg", "mig", "min" og "mit". Men barnet er stadig tilbøjelig til at benævne sig selv ved navn og kan tage fejl af "du" og "jeg".

3-4 år:

(Sp&-10): Barnet bøjer og afprøver de grammatiske regler 1
Barnet bruger ofte flertalsendelserne "e" og "er" på navneord som f.eks biler

(Sp6-12) barnet bøjer og afprøver de grammatiske regler 3
Barnet er begyndt at bruge sætninger med forholdsord som f.eks i, på, under og bag

5-6 år:

(Sp6-15) **den sproglige basis 1**
Barnet kan nu bruge både datid (f.eks. købte) og førnutid (jeg har købt)

(Sp6-18):

Barnet udtrykker sig i mere komplekse sætninger
Barnet taler nu i endnu længere og mere komplekse sætninger med flere led, f.eks:
"Skorstensfejeren kom hjem til mig i går. Han gik op ad stigen og kravlede hen ad taget med et stort reb og en sort kugle"

Tiltag

Her beskrives de metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til de mål I har opstillet.

0-2 år:

- Vi arbejder efter faste rutiner og har den samme struktur fra dag til dag. Dagen er genkendelig og vi sætter ord på alt hvad vi gør.
- Vi synger hver dag
- Vi laver rim og remser
- Vi leger med ordene
- Vi inddrager tal og bogstaver i både sang og rim og remser

3-4 år:

- Vi lege med ord. Navneord er angivet ved tegninger, som lægges i bunker efter køn, ental/flertal.
- Vi træner forholdsord og stedord ved bl.a. at bevæge os i forhold til hinanden og til objekter i rummet, og ved at holde genstande i hånden samt give genstande til hinanden.
- Sætter ord på de ting vi laver og de ting vi kommer i kontakt med.
- Lege og sanglege med fokus på forholdsord, stedord og flertalsendelser, fx "en elefant kom marcherende...", "Mon du bemærket har..." eller "Se min kjole".

5-6 år:

- Ved samling øver børnene i, at fortælle hvad de har oplevet f.eks. i ferien, samt hvad de f.eks. skal i næste weekend.
- Samtidig øver vi at tale i længere komplekse sætninger, bl.a. ved at øve sammenhæng i det fortalte.

Børn i vanskeligheder

Sammenhæng for børn i vanskeligheder

Her beskriver I baggrund, forudsætninger og rammer som I må tage hensyn til når I skal inkludere børn i vanskeligheder (jf. ovenstående definition).

Børn i vanskeligheder defineres i denne sammenhæng som børn i forbigående vanskeligheder, hvor dagtilbuddets pædagogiske praksis skal tilpasses, for at sikre, at også disse børn inddrages og får udbytte af de pædagogiske aktiviteter. De børn hvor det vurderes, at der er behov for en særlig indsats, beskrives ikke i læreplanen. Her udarbejder alle dagtilbud en individuel handleplan.

Pædagogiske mål, metoder og aktiviteter i forhold til børn i vanskeligheder

Her beskriver I hvilke metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til børn i forbigående vanskeligheder

Tegn på læring hos børn i vanskeligheder

Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Evaluering og dokumentation

Evalueringsspørgsmål (hvad evaluerer vi)	Sådan vil vi dokumentere og evaluere
Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de evalueringsspørgsmål, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.	Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune dokumenterer og evaluerer via kompetencehjulet. Der tages udgangspunkt i grafer som udarbejdes via kompetencehjulet. Graferne er udarbejdet på baggrund af de kompetenceprofiler, der er udarbejdet på det enkelte barn. Graferne trækkes af ledelsen og anvendes til refleksion over den pædagogiske praksis, i personalegruppen.

Konklusion på evalueringen

Beskriv hvad graferne fra kompetencehjulet viste om jeres læringsmål. Hvad fik I med jer fra evalueringen og hvilke overvejelser har det givet anledning til. (hvad skal I gøre mere af / mindre af / blive bedre til / være opmærksomme på osv.)

TEMA: KROP OG BEVÆGELSE

Aldersgruppe sæt X	
0-2 år X	3 år til skolealder X

Sammenhæng
Vilkår/kontekst Med udgangspunkt i vores kompetenceprofil for hele dagtilbuddet, har vi valgt at sætte fokus på barnets kompetencer i forhold til kroppen. Børnemiljøvurdering 0-2½ år: På en skrænt på legepladser er der ringe mulighed for børnene at klatre op ad skrænten.

Mål	Tegn på læring
<i>Her beskrives målene for den pædagogiske læreplan. Målene skal udvælges fra kompetencehjulet og eventuelle problemstillinger I har fundet frem til i jeres BMV.</i> 0-6 år: Kroppen: Barnets udvikling af kropsbevidsthed, oplevelse af egen krop, gennem kroppen og hvad det kan gøre med sin krop. Ad Børnemiljøvurdering: At børnene får bedre mulighed for at komme op ad skrænten.	Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer. 0-2 år: (KB 1-8) Kropsbevidsthed I: Barnet kan udføre handlinger der kræver samarbejde mellem begge hænder. (KB 1-9) Kropsbevidsthed II: Barnet kan udføre en fysisk handling uden at have visuel opmærksomhed på opgaven. Det kan f.eks. være at barnet kigger på den nære omsorgsperson medens det bladrer i bogen eller kravler på rutsjebanen, medens det holder øje med om det andet barn tager ynglings bilen. (KP 1-10) Kropsbevidsthed III: Barnet tilegner sig hurtigt nye, ukendte bevægemønstre f.eks. hvordan det kravler op i sandkassen eller kører på scooter så det kan gøre disse ting uden at tænke over det - så handlingen er automatiseret.

(KB 1-11) **Mærke og benævne.**

Barnet kan med ord præcisere de fleste steder på kroppen det bliver rørt, f.eks. på mave, næse osv.

3-4 år:

(KB1-12) Inde i kroppen

Barnet har udviklet en dybere fornemmelse for, hvad der gemmer sig, og hvad der sker, under en genstands overflade. Således udvikles det også forståelse for, hvad vi som mennesker har af legemsdele, og hvad vi har inde i kroppen. Vi har alle en mave, arme , ben osv. barnet er i stand til at beskrive sådanne legemsdele med flere ord og/eller tegne enkelte dele. Barnet ved f. eks også, at dyreunger kommer indefra moderen, og derfor hører til samme slags som moderen.

(KB1-13) kropslighed og kropskultur

Barnet tumler nu gerne i et mere bevidst samspil med de andre børn, leger "klæde ud" lege, bytter tøj og lign.

5-6 år:

(KB1-14) Rør mig

Barnet vil gerne i kropslig kontakt med andre børn og kan, når det har behov for det, også lide at have kropskontakt med de voksne, f.eks ved at sidde på skødet.

KB1-15) "Så stor"

Barnet er mere bevidst om sine kropslige kompetencer. Men mange børn kan alligevel ofte udfordre sig selv med forholdsvis kraftfulde opgaver, som de måske ikke altid magter fuldt ud, f.eks tror barnet at det kan løfte en meget stor sten. De overvurderede tiltag hænger sammen med selvets udvikling, og de syntes ikke at bekymre barnet særligt.

Tiltag

Her beskrives de metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til de mål I har opstillet.

0-2 år:

- Vi laver tumle rumle (for beskrivelse se under personlig udvikling)
- Vi går på tur mindst 1 gang om ugen
- Vi laver bevægelseslege, sang og dans
- Børnene skal selv gå op og ned af krybber og pusleborde
- Børnene skal forsøge at spise og drikke selv eller med støtte
- Vi sætter ord på kropsdele (øre, næse, hals osv)

3-4 år:

- Vi gangsetter bevægelses/sanglege, der omhandler kroppens kunnen
- Vi ser film om hvordan vores krop fungerer
- Vi læser og kigger i bøger om hvordan vores krop fungerer
- Vi bruger vores mobbekuffert med fokus på krop/massage
- Vi laver tema og dreng- pige, hvem er jeg, hvem er du?
- Vi laver voksenstyrede tumlelege
- Børnene får lov at lave selvvalgte tumlelege
- Vi vil lave drama/teater med både krop og socialt fokus

5-6 år:

- Vi skal lave lege og aktiviteter hvor berøring indgår
- Vi vil have fokus på at børnene hjælper hinanden i dagligdagen ift krop (knappe knapper, lyne lynlåse, trøste osv)
- Vi vil skabe mulighed for at børnene kan afprøve kræfter (tovtrækkeri, bryde/skubbe lege)
- Vi vil anskaffe bygge materialer til legepladsen (mælkekasser, brædder, grene og lign)

2½-6 år:

Ad Børnemiljøvurdering:

- At der opsættes et tov på skrænten som børnene kan holde fast i, når de klatrer de op.

Børn i vanskeligheder

Sammenhæng for børn i vanskeligheder

Her beskriver I baggrund, forudsætninger og rammer som I må tage hensyn til når I skal inkludere børn i vanskeligheder (jf. ovenstående definition).

Børn i vanskeligheder defineres i denne sammenhæng som børn i forbigående vanskeligheder, hvor dagtilbuddets pædagogiske praksis skal tilpasses, for at sikre, at også disse børn inddrages og får udbytte af de pædagogiske aktiviteter. De børn hvor det vurderes, at der er behov for en særlig indsats, beskrives ikke i læreplanen. Her udarbejder alle dagtilbud en individuel handleplan.

Pædagogiske mål, metoder og aktiviteter i forhold til børn i vanskeligheder

Her beskriver I hvilke metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til børn i forbigående vanskeligheder.

Tegn på læring hos børn i vanskeligheder

Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Evaluering og dokumentation

Evalueringsspørgsmål (hvad evaluerer vi)	Sådan vil vi dokumentere og evaluere
<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de evalueringsspørgsmål, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.</p>	<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune dokumenterer og evaluerer via kompetencehjulet. Der tages udgangspunkt i grafer som udarbejdes via kompetencehjulet. Graferne er udarbejdet på baggrund af de kompetenceprofiler, der er udarbejdet på det enkelte barn. Graferne trækkes af ledelsen og anvendes til refleksion over den pædagogiske praksis, i personalegruppen.</p>

Konklusion på evalueringen

Beskriv hvad graferne fra kompetencehjulet viste om jeres læringsmål. Hvad fik I med jer fra evalueringen og hvilke overvejelser har det givet anledning til. (hvad skal I gøre mere af / mindre af / blive bedre til / være opmærksomme på osv.)

TEMA: NATUREN OG NATURFÆNOMENER

Aldersgruppe sæt X	
0-2 år X	3 år til skolealder X

Sammenhæng
Vilkår/kontekst Med udgangspunkt i vores kompetenceprofil for hele dagtilbuddet, har vi valgt at sætte fokus på mål om barnets forhold til naturen og barnets kompetencer indenfor sprog, begreber og handling.

Mål	Tegn på læring
<p><i>Her beskrives målene for den pædagogiske læreplan. Målene skal udvælges fra kompetencehjulet og eventuelle problemstillinger I har fundet frem til i jeres BMV.</i></p> <p>0-6 år: Forhold til naturen: Hvordan barnet udvikler sig i forhold til at undersøge og eksperimentere med elementer i naturen, og udvikling i barnets forståelse, viden og erfaringer med natur, dyr og planter.</p> <p>Sprog, begreber og handling: Hvordan barnet udvikler sit kendskab til begreber og navne på ting i naturen og mere avancerede begreber for naturens elementer, og hvordan det udvikler sine handlemuligheder i forbindelse med sine oplevelser med natur, naturens elementer og naturfænomener.</p>	<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.</p> <p>0-2 år: (N 3-4) Fantasi. Barnet bruger så at sige fantasien til at udfylde huller i logikken - at forestille sig noget i det tilfælde at barnets viden ikke slår til. Det kan derfor komme med spøjse forklaringer.</p> <p>(N 4-4) Benævne I. Barnet kan pege på kendte ting. F.eks. når man bruger billedbøger med dyr og beder barnet om at finde et dyr, som den voksne benævner først; f.eks. " find ræven" eller " find koen". Eller den klassiske "hvad siger koen?".</p> <p>(N 4-5) Benævne II. Barnet siger efterhånden ikke længere "vov" om en hund, men kan benævne den "hund". Dog kan det stadig opleves at barnet med glæde peger på en kat og siger "vov". Den har jo også fire ben.</p>

	<p>3-4 år: (N3-5) Eksperimenter Barnet eksperimenterer med dyr. Barnet er i denne periode meget optagede af, hvad der sker med et dyr, hvis det udsættes for forskellige påvirkninger. Barnet kan ofte gå meget hårdhændet til værks. F.eks er det ikke ualmindeligt, at et barn kan rive vingerne af en flue for at se, hvad der så sker. Barnet går i det hele taget i gang med naturlige eksperimenter.</p> <p>(N3-7) Øget fokus Barnet eksperimenterer i fællesskab med andre børn med mere fokus på hvad eksperimentet går ud på. Legen har stor betydning for at afprøve, hvad eksempelvis vand kan gøre, når det blandes med jord eller sand. Barnet begynder også at stille krav til sig selv og omverden om, at når der f.eks skal laves en lille køkkenhave, skal der være de planter osv som der er i en "rigtig" have.</p> <p>5-6 år: (N3-8) Natur og livsbetingelser Barnet udtaler sig ofte, når det forekommer naturligt, om sin viden om eller tro om naturen, f.eks sammenhængen mellem, hvor dyrene findes i naturen og de livsbetingelser, der er for et enkelt dyr. Barnet leger ofte, at det er et af de dyr, som det er fascineret af. Gerne et farligt dyr.</p> <p>(N3-9) Sympati for dyr Barnet har ofte en fornemmelse af, at dyr kan tænke, tale eller have samme følelser som barnet selv. Barnet udvikler derfor ofte en stærk sympati for nogle af dyrene</p>
--	--

Tiltag
<p><i>Her beskrives de metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til de mål I har opstillet – I kan hente inspiration til metoder og aktiviteter i kompetencehjulet.</i></p> <p>0-2 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi sætter ord på de ting vi ser på vores vej på turdagene (til strand, legeplads osv) • Vi kigger på årstider og rør ved og samler ind (blade, kogler smådyr) • Vi læser og kigger i bøger • Vi inddrager Ipad til at kigge på natur • Vi holder blomsterdag • Vi sår karse • Vi holder tema om dyr

3-4 år

- Vi vil understøtte barnets nysgerrighed omkring natur og naturfænomener, samt snakke om, hvorfor vi skal passe på dyr og natur.
- Vi vil aktivt og bevidst pædagogisk, tage initiativ til at udforske og undersøge naturen.

5-6 år

- Vi vil spørge indtil de ting vi oplever på legepladsen og i naturen, for på den måde at øge det enkelte barns viden om naturen
- Vi vil arbejde med overbegrebet dyr og mere dybdegående vælge enkelte dyr ud, som vi vil fordybe os i.

Børn i vanskeligheder

Sammenhæng for børn i vanskeligheder

Her beskriver I baggrund, forudsætninger og rammer som I må tage hensyn til når I skal inkludere børn i vanskeligheder (jf. ovenstående definition).

Børn i vanskeligheder defineres i denne sammenhæng som børn i forbigående vanskeligheder, hvor dagtilbuddets pædagogiske praksis skal tilpasses, for at sikre, at også disse børn inddrages og får udbytte af de pædagogiske aktiviteter. De børn hvor det vurderes, at der er behov for en særlig indsats, beskrives ikke i læreplanen. Her udarbejder alle dagtilbud en individuel handleplan.

Pædagogiske mål, metoder og aktiviteter i forhold til børn i vanskeligheder

Her beskriver I hvilke metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til børn i forbigående vanskeligheder

Tegn på læring hos børn i vanskeligheder

Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Evaluerings og dokumentation

Evalueringssspørgsmål (hvad evaluerer vi)	Sådan vil vi dokumentere og evaluere
Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de evalueringssspørgsmål, som fremgår af kompetencehjulets	Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune dokumenterer og evaluerer via kompetencehjulet. Der tages udgangspunkt i grafer

spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

som udarbejdes via kompetencehjulet. Graferne er udarbejdet på baggrund af de kompetenceprofiler, der er udarbejdet på det enkelte barn. Graferne trækkes af ledelsen og anvendes til refleksion over den pædagogiske praksis, i personalegruppen.

Konklusion på evalueringen

Beskriv hvad graferne fra kompetencehjulet viste om jeres læringsmål. Hvad fik I med jer fra evalueringen og hvilke overvejelser har det givet anledning til. (hvad skal I gøre mere af / mindre af / blive bedre til / være opmærksomme på osv.)

TEMA: KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

Aldersgruppe sæt X	
0-2 år X	3 år til skolealder X

Sammenhæng
Vilkår/kontekst <i>Med udgangspunkt i vores kompetenceprofil for hele dagtilbuddet, har vi valgt at sætte fokus på musik og sang som en af barnets kommunikationsformer.</i>

Mål	Tegn på læring
0-6 år: Musik og sang som kommunikation: Udviklingen i hvordan barnet bruger musik og sang som kommunikations- og udtryksmiddel i kommunikation og leg.	Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer. 0-2 år: (K 4-6) Spontansang II - som udtryksform. Barnet synger, improviserer og eksperimenterer af og til for sig selv, når det leger. Det kan både være stille og indadvendte sanglyde, når barnet f.eks. sidder og leger med dukker, og det kan indeholde vilde råb og lyde, når barnet f.eks. leger mere grovmotorisk. (K 4-7) Spontansang III - kendte sange. Barnet tager enkelte ordlyde og melodistumper fra eksisterende sange f.eks Mester Jakob og bruger i sin egen sang. K (4-8) Barnet synger med. Fra 1 1/2 års alderen kan man tydeligt høre, at barnet prøver at synge med på de sange, der synges med det. (K 4-10) Spontansange V - fortællende formelsang.

Barnet synger nu af og til formelsange, der er korte og faste vendinger med klare rytmer og også med brug af bestemte tone rækkefølger til at kommunikere forskellige ting til f.eks. at påkalde sig opmærksomhed, være fortællende, beskrivende og drillende. Barnet kan også sidde og synge spontant af glæde i rytme og intensitet til sin egen tegneaktivitet, sin gyngen eller anden aktivitet

3-4 år:

((K4-11) Improvisation

Barnet improviserer nu mere og mere spontant kropsligt, ofte med udgangspunkt i rytmer i den aktivitet, de er i gang med, f.eks. når de gynger eller tergrer. De kan også lave "glædeskoncerter" med bestik ved bordet til spisning.

(K4-12) Spontansang som barnets modersmål

Barnet bruger sangen til at meddele sig med og "svare" med. Spontansange kan tit være en langt mere brugbar kommunikationsform for barnet end det verbale sprog. Barnet udtrykker i spontansange fx følelser og oplevelser af sig selv, det ellers har svært ved at udtrykke med ord.

5-6 år:

(K4-14) barnet vil gerne optræde

Barnet vil gerne optræde med musik og sang for andre børn og voksne

(K4-16) Spontansangformer

Barnet kan nu bruge alle formerne for spontansange som en meget levende ressource til at udtrykke sig selv følelsesmæssigt, kommunikativt og socialt

Tiltag

Her beskrives de metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til de mål I har opstillet.

0-2 år:

- Vi synger/leger sanglege
- Vi hører musik
- Vi bruger små instrumenter (rasle-æg o. lign)

3-4 år:

- Vi vil lave instrumenter med børnene
- Vi vil lave planlagte aktiviteter med instrumenterne, som vi vil forsøge at opfordre til at blive brugt spontant i hverdagen
- Vi vil inddrage rim og remser og kropsrytmer
- Personalet vil have fokus på selv at inddrage rytme og melodi i hverdagen

- Vi vil synge og lave sanglege med sang svar

5-6 år:

- Vi vil øve bogstav og tal sang
- Vi vil optræde med sang og musik for de andre børnegrupper
- Evt. musikoptræden for forældre
- Vi vil lave små julespil/musikoptrædener for de andre børnegrupper
- Vi vil lave instrumenter
- Vi vil lave rytme og sanglege
- Personalet vil have fokus på selv at inddrage rytme og melodi i daglige gøremål, hvor igennem følelser udtrykkes og kan genkendes. Fx glæde ved at gå en tur, glæde ved at mødes osv.

Børn i vanskeligheder

Sammenhæng for børn i vanskeligheder

Her beskriver I baggrund, forudsætninger og rammer som I må tage hensyn til når I skal inkludere børn i vanskeligheder (jf. ovenstående definition).

Børn i vanskeligheder defineres i denne sammenhæng som børn i forbigående vanskeligheder, hvor dagtilbuddets pædagogiske praksis skal tilpasses, for at sikre, at også disse børn inddrages og får udbytte af de pædagogiske aktiviteter. De børn hvor det vurderes, at der er behov for en særlig indsats, beskrives ikke i læreplanen. Her udarbejder alle dagtilbud en individuel handleplan.

Pædagogiske mål, metoder og aktiviteter i forhold til børn i vanskeligheder

Her beskriver I hvilke metoder og aktiviteter I har valgt i forhold til børn i forbigående vanskeligheder.

Tegn på læring hos børn i vanskeligheder

Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de tegn på læring, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Evaluering og dokumentation

Evaluerings spørgsmål (hvad evaluerer vi)	Sådan vil vi dokumentere og evaluere
<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune tager udgangspunkt i de evaluerings spørgsmål, som fremgår af kompetencehjulets spørgeramme i forhold til de enkelte udviklingspunkter indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.</p>	<p>Her henvises til kompetencehjulet: Alle dagtilbud i Kalundborg Kommune dokumenterer og evaluerer via kompetencehjulet. Der tages udgangspunkt i grafer som udarbejdes via kompetencehjulet. Graferne er udarbejdet på baggrund af de kompetenceprofiler, der er udarbejdet på det enkelte barn. Graferne trækkes af ledelsen og anvendes til refleksion over den pædagogiske praksis, i personalegruppen.</p>

Konklusion på evalueringen

Beskriv hvad graferne fra kompetencehjulet viste om jeres læringsmål. Hvad fik I med jer fra evalueringen og hvilke overvejelser har det givet anledning til. (hvad skal I gøre mere af / mindre af / blive bedre til / være opmærksomme på osv.)